

USPEŠNE PODJETNICE

O 4 IZZIVIH SLOVENIJE

Kako bi aktualne izzive Slovenije reševale podjetnice, ki se bodo aprila udeležile tradicionalnega srečanja 500 podjetnic?

Foto: Shutterstock

Goran Novković

K

ako o nekaterih akutnih izzivih družbe in podjetništva razmišljajo uspešne podjetnice? Kaj vidijo kot največje izzive in kakšni so njihovi predlogi?

Sedem podjetnic nam je poslalo svoja mnenja in poglede.

Preberete jih lahko v tem članku in treh intervjujih, ki mu sledijo. Tudi o tem, kako dojemajo svojo podjetniško pot, kaj jim je najbolj uspelo in kaj so se naučile iz napak.

A najprej o izzivih in diagnozi Slovenije.

1 Birokracija: Je Slovenija pravna ali pravniška država?

Alja Fakin, odvetnica:

»Slovenci smo večno nezadovoljen narod. Pritožujemo se nad birokracijo, obenem pa že v lastnih zadevah naravnost stremimo k birokratizaciji. Neradi sami sprejemamo odločitve, ker to

prinese odgovornost zanje. Zato jih radi preložimo na koga drugega. Če tega drugega ni, se izgovorimo na sistem.

Nihče ne prevzame odgovornosti za svoja dejanja, za odločitve. Zlasti v javni upravi vselej znova ugotavljam, da se zaposleni v okviru svojega delokroga nikakor ne želijo več odločati. Vso svojo energijo usmerjajo v to, da bi našli okvir, kamor bi lahko umestili – na silo, če je treba – posamezen primer in se tako izognili samostojnemu odločanju. Obsedeni so s sprejemanjem pravilnikov, obveznih navodil, smernic ...

Ampak tako ne gre. Nekdo mora sprejeti odločitve. Trenutno stanje je takšno, da skoraj vse zadeve končajo na različnih inštancah (pri šefih, pri ravnateljih, na višjih sodiščih ...). Če bi odločitve sprejemali sproti in predvsem argumentirano, bi odpadli tudi razlogi za izpodbijanje teh odločitev.

Druga težava je, da pri postavljanju pravil in oblikovanju predpisov izhajamo iz zlorab. Vsakič, ko poskušamo uvesti pravilo ali sprejeti predpis, se jih najde pet, ki bodo naštelili najmanj 10 izmišljenih scenarijev 'kaj pa če'.

Veste, kriminalci, takšni in drugačni, so strokovnjaki na svojem kriminalnem področju. Ni torej smiselno, da poskušamo biti pri postavljanju pravil boljši strokovnjaki kot oni in se pri sprejemanju predpisov osredotočati na preprečevanje vseh teh hipotetičnih zlorab. Pravil ne postavljamo zato, da lovimo in preprečujemo zlorabe, ampak zato, da opredelimo, kakšno ravnanje je pravilno. Za preprečevanje zlorab in lovljenje kriminalcev obstajajo druge službe, kot so inšpektorji, policisti ali nadrejeni v delovnem procesu.

Sodobni zakoni v Sloveniji so zato slab(š) in ne služijo svojemu namenu. V kombinaciji z zgoraj opisanim problemom sprejemanja odločitev je izvrševanje zakonov praktično nemogoče.

Vse skupaj je preveč regulirano. Službe, ki so pristojne za preverjanje izvrševanja (izvršilna in sodna oblast), pa se v nedogled izogibajo svoji nalogi, da le ne bi bil kdo »kriv«. Posledica so dolgi in birokratski postopki ter neskončno veriženje pritožb in drugih pravnih sredstev.

Zato: oblikujemo predpise na način, da opredeljujejo zgolj pravilna ravnanja ter pravilno in odgovorno delovanje izvršilne ter sodne veje oblasti.«

2 Kadri: Kako privabiti dobre tuje kadre?

Nina Dremelj, predsednica Poslovnih angelov Slovenije:

»Čisto preprosto, imamo tri ravni, s katerimi se lahko ukvarjamo, in sicer: nizko kvalificirana delovna sila, visokokvalificirana delovna sila in digitalni nomadi.

Za nas so izrednega pomena visokokvalificirani tujci (modre karte), saj naši odhajajo v tujino. Kako jih bomo lahko pritegnili? Z adaptacijo birokratskih postopkov.

1. Na upravnih enotah je treba določiti namenske resurse izključno za delo na področju modrih kart. Po podatkih zavoda za zaposlovanje se namreč 90 odstotkov vlog za navadno delovno dovoljenje nanaša na delovna mesta z minimalno plačo.
2. Veljavnosti vseh potrebnih dokumentov in prilog (bančni izpis, potrdilo o nekaznovanju) je treba podaljšati z enega oziroma treh mesecev na vsaj šest mesecev ali za čas trajanja postopka pridobivanja modrega dovoljenja.
3. Omogočiti je treba dostavo modre karte s hitro pošto na domači naslov prosilca ali prevzem ob prihodu v Slovenijo. Siljenje prosilcev k uporabi slovenskih konzulatov ni optimalna rešitev, ker ima Slovenija razmeroma majhno diplomatsko mrežo. Enako velja za zahtevo po oddaji prstnih odtisov. Te je mogoče odvzeti ob prihodu v Slovenijo.«

Karmen Pangos

Karmen Pangos, strokovnjakinja za strateški razvoj ljudi:

»Najprej je treba odstraniti birokratske ovire, ki izjemno ovirajo proces prihoda tujcev v naše okolje.

Sistematično pa bi bilo treba poskrbeti za proces integracije

v novo okolje. Tako pri tistih, ki prihajajo v novo okolje, kot tistih, ki medse sprejemajo tujce. Upravljanje medkulturnih razlik v organizaciji bo postalo pomembna kompetenca vodenja.«

Marta Turk, podjetnica, predavateljica, podpornica ženskega podjetništva:

»Delodajalci se veliko pritožujejo nad postopki in časovnimi ovirami pri angažiranju tujih delavcev.

Težave pa so tudi pri obremenitvi plač za višja delovna mesta, ki jih ponudimo tujcem. Tukaj lahko stvari spremeni država s svojimi predpisi in zmanjšanjem dajatev.«

Marta Turk

Nastja Mulej, trenerka, specialistka za kreativno razmišljanje:

»Ko bi se ljudje le zavedali, da tisti, ki zapustijo svoj rodni kraj in domačo kulturo ter se podajo s trebuhom za kruhom, predstavljajo najbolj podjeten in pogumen del populacije tiste dežele. Že zaradi tega bi jih morali sprejeti z veliko več zaupanja in manj birokratskih ovir, saj so najboljši, najbolj vzdržljivi, najbolj kreativni.«

»AMERIKA SE LAHKO MARIKAJ NAUČI OD SLOVENIJE.«

Sara Oblak Spreicher, nekdanja vrhunska športnica, zdaj mojstrica life coachinga v New Yorku, kvantna strateginja, strokovnjakinja za miselnost in transformacije, voditeljica podcasta ...:

»ZDA vsekakor ponujajo veliko bolj prostran in razgiban trg neomejenih priložnosti, a so neizprosne. Ni socialne varnosti. Zavarovanja so vrtoglavo draga. Ni nadomestil za bolniške, dopuste, večinoma niti za tiste s polno zaposlitvijo ne. Hiperindividualna ameriška družba se lahko marsikaj nauči od Slovenije.«

Sara Oblak Speicher

Sara Oblak Speicher, kvantna strateginja, voditeljica podcasta, predavateljica ...:

»Prva ovira so plače. Vem, da Slovenija ni primerljiva z New Yorkom, ampak malo ljudi bo privolilo v petkrat do desetkrat nižjo plačo. Ob tem pa bodo

nanje bolj kot na dragoceno pridobitev gledali kot na grožnjo obstoječemu sistemu.

Potem so tu birokracija in skoraj nemogoči pogoji bank za pridobitev posojil, brez katerih si marsikateri še tako kakovosten kader iz tujine pač ne more ustvariti novega doma v Sloveniji.«

3 Industrija: Kakšne bodo razmere letos? Se bodo cene umirile ali ne?

Maja Mršnik, prokuristka v proizvodnem podjetju Irbis:

»V času epidemije smo mislili, da so težave prehodne. Ampak do zdaj smo ugotovili, da so gospodarska nestabilnost, prekinjene dobavne verige, nenehna rast cen in nedobavljivost izdelkov naša nova realnost.

V letošnjem letu pričakujemo večjo stabilnost cen. Drugim izzivom glede dobavljivosti se prilagajamo sproti in iščemo rešitve, ki zagotavljajo čim bolj nemoten potek vseh procesov.«

Maja Mršnik

4 Žensko podjetništvo: kako ga okrepiti?

Marta Turk, podjetnica, predavateljica, podpornica ženskega podjetništva:

»Pomembno bo vprašanje, kako spodbuditi Slovenke, da bi bile ambicioznejše podjetnice. Da bi na skupni evropski trg gledale kot na svojo priložnost. Da ne bi v domači dnevni sobi razmišljale o tem, kako bi jutri prodale kakšen izdelek, ampak bi bile s svojo ekipo in ponudbo mednarodne igralke.

Veliko število samozaposlenih žensk ne odraža resničnega potenciala ženskih podjetij. Potrebujemo samo eno majhno spodbudo in malo več samozaupanja v znanje, ki ga imajo, pa jim bo to zagotovo uspelo. Seveda pa danes ni mogoče uspeli kar tako in čez noč; vložena mora biti

veliko znanja, truda in tudi neuspehov, da potem lahko rečeš, da je podjetje stabilno. Stabilnost je namreč za žensko pomemben dejavnik, da se odloči za podjetniško pot.

Specifične podporne ukrepe za žensko podjetništvo je uvedla večina evropskih držav in so zelo različni. Večinoma so povsod dobro razvite različne oblike mentorstva podjetnicam. Po vzoru ZDA, kjer imajo Zakon o ženskem podjetništvu (Women Business Ownership Act), ima podobno zakonodajo tudi Italija. Na Hrvaškem imajo strategijo razvoja ženskega podjetništva. V Veliki Britaniji imajo ženske podjetniške centre in močna združenja podjetnic, podobno tudi v Grčiji in Romuniji. V Litvi so ženske organizirale posojilni sklad, ki članicam zagotavlja finančno podporo.

Posebnih podpornih ukrepov, razen programa ABC podjetništva, ki ga financira SPIRIT, pri nas nimamo. Se pa ženske povezujemo in organiziramo v Skupnosti slovenskih podjetnic, v društvu FAM, v sekciji menedžerk pri Združenju Manager, v društvu Ona-Ve, Perle in tudi v drugih skupinah.

Velika večina samozaposlenih podjetnic bo v prihodnjem obdobju občutila potrebo po nekakšnem preoblikovanju, spremembi fokusa. Odločale se bodo o tem, ali svoj posel dvigniti na višjo, bolj podjetniško raven in s tem vložiti več časa in znanja v podjetniško rast, ali pa ostati na isti ravni, stagnirati in sčasoma usahniti.

Prav v tej potrebi po rasti in razvoju vidim konkretne priložnosti, ki čakajo na podjetnice, saj so moški kolegi že močno vpeti v mednarodne tokove; vse več jih uspešno posluje na evropskem trgu in tudi širše. Kako bodo izkoristile priložnosti, ni odvisno le od njihove ambicije, pač pa tudi od tega, kako jih bo na tej poti spremljalo podporno okolje.«

500 PODJETNIC, TOKRAT ŽE OSMIČ

Prireditev 500 podjetnic bo letos 6. aprila. Letošnji program bo namenjen energiji za prihodnost, novim delovnim mestom in vplivu podjetniške dejavnosti na okolje in družbo.

Med govornicami iz tujine bo nastopila Dinah Bennett iz Velike Britanije, mednarodna svetovalka za podjetništvo in podjetja. Med tistimi iz domačih logov pa bodo občinstvo nagovorile Karmen Pangos, nekdanja generalna direktorica Žita, zdaj uspešna podjetnica, Zory Jakolin, podjetnica, ki je prestala težke osebne preizkušnje, pa vendar zase pravi, da je ustvarjalka priložnosti, Nastja Mulej, ustanoviteljica gibanja Pozitivna psihologija in edina licencirana trenerka de Bonovih metod kreativnosti, ter Tina Gorenjak, gledališka in filmska igralka, pevka, predvsem pa ena od prvih neodvisnih umetnic.